

I. НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ:

РОЗРОБКА ДИСЕРТАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

II. Цикл професійної підготовки.

2.1. Цикл нормативних дисциплін.

ВИКЛАДАЧ:

Бажал Ю.М., доктор економічних наук, професор, e-mail: bazhal@ukma.edu.ua

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 3 ECTS

Заняття в аудиторії: 26 год (13 семінарів по 2 академічні години)

Самостійна робота слухачів курсу: 64 год.

Форма підсумкового оцінювання: екзамен.

АНОТАЦІЯ

Курс забезпечує методичну та практичну підготовку для здійснення аспірантом ефективного планування та структуризації дисертаційного дослідження у відповідності до існуючих нормативних документів, що встановлюють вимоги до дисертаційних робіт і процедур їх захистів в Україні, а також за кордоном. На прикладах реальної тематики своїх дисертацій аспіранти відпрацьовують техніку визначення мети і завдань дослідження, виконання огляду літератури, постановки основної проблеми дисертації, теоретико-методологічних засад, нормативної і статистичної бази первинних даних, обґрунтування методів аналізу, прогнозування практичних результатів дисертаційного дослідження. Вивчаються зміст і методи планування основних етапів роботи над дисертацією, особливості процесу її захисту в спеціалізованій вченій раді.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ:

Мета курсу – навчити аспірантів ефективному плануванню та структуризації дисертаційного дослідження у відповідності до чинних нормативних документів і вимог щодо дисертаційних робіт у галузі економічних наук в Україні, ознайомити з типовою структурою дисертацій і методами її формування у контексті власних дисертаційних досліджень аспірантів.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові.	Лекції, семінари, кейси, ситуаційні вправи	Усне опитування, письмові роботи, індивідуальні презентації
Проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність.	Лекції, семінари, практичні заняття, кейси, презентації	Індивідуальна презентація

Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси.	Презентація огляду літератури по темі дисертації, проблемний колоквиум	Усне опитування, виступ у дискусії
Демонструвати навички самостійного опанування новими знаннями, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки.	Лекції, дискусійні семінари	Письмова робота, бліц-опитування
Планувати і проводити наукові дослідження, демонструвати результати наукових робіт та готувати їх до оприлюднення.	Дискусії, ситуаційні вправи, презентації	Письмова робота
Демонструвати високу соціальну відповідальність і дотримання принципів академічної доброчесності.	Семінари, презентації	Письмова робота, індивідуальна презентація

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Курс надає концептуальні узагальнення передового досвіду щодо проектування наукової роботи в економічній галузі, відповідні нормативно-методичні матеріали, а також практичні тренінги для підготовки проведення аспірантом власного дисертаційного дослідження. Предметом курсу є форми і методи ефективного планування та структуризації дисертаційного дослідження у відповідності до існуючих нормативних документів, що встановлюють вимоги до дисертаційних робіт і процедур їх захистів в Україні:

Порядок присудження наукових ступенів, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567;

Положення про спеціалізовану вчену раду, затверджене Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14 вересня 2011 року № 1059;

Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261;

Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: Наказ Міністерства освіти і науки України 23 вересня 2019 року № 1220.

Проект Порядку присудження наукових ступенів доктора наук і доктора філософії спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) – сайт НАЗЯВО.

Курс систематизує концептуальні засади, практичний досвід і нормативну практику щодо підготовки дисертацій наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю «Економіка».

Його метою є навчити аспірантів ефективному плануванню та структуризації дисертаційного дослідження у відповідності до чинних нормативних документів і вимог, ознайомити з типовою структурою дисертацій і методами її формування на прикладах власних дисертаційних досліджень аспірантів. Спеціальна увага приділена правилам проведення процедури захисту дисертацій.

Тематичний план

№ з/п	Теми занять	Кількість годин
Заняття 1.	Нормативні вимоги до дисертаційного проекту Актуальність теми дисертації. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Мета і завдання дослідження. Об'єкт дослідження. Предмет дослідження. Методи дослідження. Наукова новизна одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів. Особистий внесок здобувача. Апробація результатів дисертації. Публікації. Етапи роботи над дисертаційним проектом. Обговорення стану структуризації плану власного дисертаційного дослідження.	4 год.
Заняття 2.	Постановка проблеми у галузі дослідницько-інноваційної діяльності Значення етапу постановки основної проблеми дисертаційної роботи для якісного її виконання. Джерельна база для постановки проблеми: огляд наукових публікацій, аналітичних звітів, статистичних баз даних. Критерій новизни одержаних результатів. Соціальна відповідальність і дотримання принципів академічної доброчесності. Письмова робота: представлення варіанту огляду літератури по власній темі дисертації. Презентація: кожен аспірант презентує формулювання основної проблеми своєї дисертації та обґрунтування наявності запропонованої проблеми.	4 год.
Заняття 3.	Пошук і підбір джерел наукових публікацій та статистичних даних для дисертаційного проекту Пошук за ключовими словами: Інтернет, Гугл, Гугл академія, Academia, Clarivate Analytics, RePEc: Research Papers in Economics. Ідентифікація основних дослідників тематики дисертації. Методи отримання доступу до платних наукових статей. Використання Amazon, Google Play. Бібліографія наукових статей в провідних журналах Письмова робота: представлення у письмовому вигляді бібліографії наукових праць основних авторів по темі власної дисертації	4 год.

Заняття 4.	<p>Методи кількісного аналізу в дисертації</p> <p>Методи описового аналізу: моделювання та структурування проблемної ситуації, збір даних та їх аналіз, ситуаційна діагностика, прогнозування тенденцій та формування рекомендацій щодо економічної політики. Економетричний аналіз. Формування гіпотези існування певних статистичних закономірностей. Вибір економетричної моделі для перевірки гіпотези. Обґрунтування релевантності статистичних даних. Виконання моделювання, перевірка достовірності отриманих регресій за статистичними критеріями, практична інтерпретація отриманих результатів щодо вирішення поставленої в дисертації проблеми.</p> <p><i>Письмова робота: підготовка рефератів щодо застосування методів кількісного аналізу у власних дисертаціях.</i></p>	2 год.
Заняття 5.	<p>Критичне представлення існуючої нормативної бази щодо проблематики дисертації</p> <p>Нормативно-законодавча база галузі дисертаційного дослідження. Критичний аналіз її положень, які можуть обумовлювати основну проблему дисертації. Проектування дисертаційного дослідження в орієнтації на удосконалення існуючої нормативно-законодавчої бази. Практична функція дисертаційного дослідження.</p> <p><i>Письмова робота: представлення переліку нормативних та законодавчих документів, які стосуються проблематики дисертаційного дослідження.</i></p>	2 год.
Заняття 6.	<p>Публікація та апробація результатів дисертаційного дослідження</p> <p>Побудова наукової доповіді, виступу. Форми представлення результатів дисертації на семінарах, конференціях. Участь в наукових проєктах, включаючи міжнародні. Горизонт 2020. Участь в програмах Erasmus+, у т.ч. мобіліті. Вхідження до міжнародного наукового простору, співробітництво на рівні PhD студентів, підготовка публікації в англійськомовному науковому журналі, акредитованому у міжнародно визнаних базах даних.</p> <p><i>Презентація структури власного доробку (чи плану його підготовки) у вигляді тез, повного тексту і презентації доповіді, публікації, аналітичної записки тощо.</i></p>	4 год.
Заняття 7.	<p>Практичне впровадження результатів дисертаційного дослідження</p> <p>Підготовка аналітичних пропозицій для практичного впровадження результатів дисертаційного дослідження. Стекхолдери дисертаційного дослідження аспіранта. Форми і методи взаємодії з потенційними споживачами результатів дисертаційного дослідження.</p> <p><i>Обговорення можливих потенційних замовників для використання результатів власної дисертації аспіранта.</i></p>	2 год.

Заняття 8.	Процедура захисту дисертацій Порядок присудження наукових ступенів доктора наук і доктора філософії спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) і врахування цих вимог при підготовці дисертаційного проекту. <i>Обговорення прикладів авторефератів та повних текстів захищених дисертацій. Відвідування захистів дисертацій.</i>	2 год.
Заняття 9.	Підсумкова презентація проектування структури і змісту власного дисертаційного дослідження	2 год.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Робота на практичному занятті	8	2	16
Письмова робота	4	5	40
Індивідуальна презентація	2	7	14
Підсумкова презентація проектування структури і змісту власного дисертаційного дослідження	1	30	30
Разом			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності студента за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Презентація	7	Презентація підготовлена вчасно і представлена на занятті з використанням програми PowerPoint, логічно структурована, чітко розкриває основні положення заданої теми. Аспірант демонструє володіння матеріалом і здатність відповісти на запитання аудиторії.
	3-6	Презентація підготовлена і представлена вчасно, але без повної відповідності тим чи тим вимогам, викладеним вище.
	1-2	Презентація підготовлена із запізненням та/або демонструє невідповідність заданим вимогам і містить помилкові твердження. Аспірант не демонструє належної

		підготовки та/або не готовий відповідати на змістовні запитання.
Опитування, участь в обговоренні теми	2	Аспірант бере участь в обговоренні теми заняття та презентацій, дискусії, демонструючи володіння змістом програмних питань.
	1	Участь аспіранта в обговоренні теми, презентації, дискусії переважно пасивна і не завжди демонструє адекватне володіння матеріалом заняття.
Письмова робота	4	Роботу виконано і подано вчасно, вона відповідає заданій тематиці, демонструє належний рівень знань і розуміння щодо поставленого програмного завдання. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	1-3	Роботу виконано і подано вчасно, але проблематика і поставлені завдання розкриті не повною мірою чи мають слабкий дотик до проблематики власного дисертаційного дослідження.
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін чи у відповідності до поставленого завдання, або містить плагіат.
Підсумкова презентація проектування структури і змісту власного дисертаційного дослідження	27-30	Підсумкова презентація підготовлена вчасно і представлена з використанням програми PowerPoint, правильно і логічно структурована згідно з вимогами до змісту дисертаційного проекту, які вивчалися протягом курсу. Презентація побудована на прикладі власного дисертаційного дослідження і демонструє професійну підготовку аспіранта щодо програмних положень курсу. Аспірант чітко розкриває основні положення презентації, демонструє власне авторство у розробці цих положень і здатність відповісти на запитання аудиторії.
	15-27	Підсумкова презентація підготовлена і представлена вчасно, але з частковою відповідністю визначеним вище вимогам.
	1-14	Підсумкова презентація підготовлена і представлена вчасно, але аспірант не демонструє належної обізнаності з матеріалом, існує низька відповідність зазначеним вище вимогам, суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Текстове наповнення слайдів презентації вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками.
	0	Підсумкова презентація не зроблена у визначений викладачем термін або містить плагіат.

**Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної
університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS**

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70			Задовільно
60 – 65	E (достатньо)		
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до заліку) складає 30 балів. **У разі отримання оцінки «неприйнятно»** (нижче 29 балів) аспірант зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» аспірант має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії аспірант може обрати повторне вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про Академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року)

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iaкости-osvitnoi-diialnosti-ta-iaкости-vyshchoi-osvity/71-normativni-dokumenty

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Dunleavy, Patrick (2003). *Authoring a PhD Thesis: How to Plan, Draft, Write and Finish a Doctoral Dissertation*. - Macmillan Study Skills, Red Globe Press. – 297 p.
2. Ndalaha MUSA Masanja (2019). *Practical Handbook to Dissertation and Thesis Writing*. - Andrews University, *NMM Printers*. ISBN: 978-9976-59-470-6
3. Підготовка і захист дисертації на здобуття наукового ступеня у галузі технічних наук: Інформ.-довідк. посіб. / Автори-упорядники: д-р техн. наук, проф. В.С.Моркун, д-р техн. наук, проф. М.І.Ступнік, канд. техн. наук В. В. Тронь. –Кривий Ріг: КНУ, 2014. – 128с.
4. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради. 3-тє видання, виправлене і доповнене/ Автор-упорядник Л.А.Пономаренко, доктор технічних наук, професор. —К.: Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», «Толока», 2010.—80 с.
5. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. —К.: Центр учбової літератури, 2010. —352 с
6. Порядок присудження наукових ступенів, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567;
7. Положення про спеціалізовану вчену раду, затверджене Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14 вересня 2011 року № 1059;
8. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261;
9. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: Наказ Міністерства освіти і науки України 23 вересня 2019 року № 1220.
10. *Проект* Порядок присудження наукових ступенів доктора наук і доктора філософії спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) – сайт НАЗЯВО.